

СИЛАБУС навчальної дисципліни «ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	242 Туризм і рекреація
Тип і назва освітньої програми	ОПП Туризм
Курс, семестр	Курс – 1, семестр – 2
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6. Загальна кількість годин – 180, із яких: лекцій – 32 год., практичних занять – 28 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> Шевчук Сергій Миколайович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування. Контакти: каб. 8 (навчальний корпус №1) e-mail: serhii.shevchuk@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/shevchuk-sergiy-mykolayovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою вивчення навчальної дисципліни є зміст шкільних курсів географії та освітніх компонентів «Географія туризму та рекреації», «Основи туризмознавства», «Рекреалогія і курортна справа».
Компетентності	загальні: ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. фахові: ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій. ФК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

	ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття. ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
ОК «Туристичне краєзнавство» відіграє важливу роль у формуванні базових соціальних навичок (soft skills), необхідних для подальшого професійного та особистісного розвитку; здобувачі освіти вчаться працювати з інформацією, критично мислити, презентувати власні ідеї, аргументувати позицію та брати участь у дискусіях, що сприяє розвитку комунікативних умінь і впевненості у спілкуванні. Освітня компонента забезпечує формування у здобувачів вищої освіти етичної свідомості, соціальної відповідальності, організованості, гнучкості, адаптивності та толерантності.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<i>Мета вивчення навчальної дисципліни:</i> сформувати у студентів систематизовані знання про туристичне краєзнавство, особливості використання туристичного потенціалу територій в туристично-рекреаційній діяльності, набуття фахових вмінь у сфері комплексного дослідження туристичної галузі регіонів України; формування навичок просування «місцевих (регіональних)» продуктів на ринок туристичних послуг.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Краєзнавство у сфері туризму. Тема 2. Розвиток туристичного краєзнавства. Тема 3. Джерела, ресурси та методи туристичного краєзнавства. Тема 4. Туристична картографія як засіб краєзнавчої діяльності. Тема 5. Туристичний потенціал регіонів України. Тема 6. Туристичні ресурси Полтавської області. Тема 7. Місто Полтава як туристично-краєзнавчий центр. Тема 8. Екскурсія як форма організації туристичної діяльності. Тема 9. Організація та проведення туристично-краєзнавчих подорожей. Тема 10. Краєзнавча інформація і формування туристичного продукту.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Словесні методи:</i> лекція, розповідь, пояснення, бесіда. <i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрація. <i>Практичні методи навчання:</i> конспектування, вправи, практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою. Пояснювально-ілюстративний метод. Частково-пошуковий метод. Метод проблемного викладу навчального матеріалу. Метод портфоліо. <i>Інтерактивні методи:</i> мозковий штурм, дискусії. <i>Комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> використання мультимедійних презентацій та комп'ютерних програм.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та	Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу

перескладання	оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету обліку та фінансів, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті – https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist .
- щодо відвідування занять	Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту.

Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гринюк Д. Ю. Туристичне краєзнавство: Гадяч та його околиці : навч. посібник / Д. Ю. Гринюк, І. О. Степанець, О. В. Борисова ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2022. 124 с.
2. Доценко А. І. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2022. 128 с.
3. Мальська М. П., Паньків Н. М. Туристично-ресурсний потенціал території : підруч. для студ. спец. 242 «Туризм». Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Піча Ю. В., 2023. 533 с.

Додаткова література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ: 2001. 248 с.
2. Галасюк, С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Навчальний посібник Херсон. Олді-Плюс, 2019. 248 с.
3. Маланюк Т.З., Федорак В.В., Качмар О.В., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Краєзнавство: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2024. 50 с.
4. Олішевська Ю.А. Шкільне географічне краєзнавство. Київ : Кравченко Я.О., 2020. 175 с
5. Організація екскурсійної діяльності : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Л. А. Слатвінська. Умань : Візаві, 2022. 205 с.
6. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : Навчальний посіб. Київ : Альтерпрес, 2003. 352с.
7. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. / За ред. проф. Ф. Д. Заставного. Київ: Знання, 2008. 575 с.
8. Покоłodна М. М. Організація екскурсійної діяльності: підручник Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 180 с.
9. Туристське краєзнавство: навчальний посібник / М. М. Покоłodна, Л. Д. Божко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.
10. Чеховська Л. Я. Основи краєзнавчо-туристичної діяльності : навч. посіб./ Чеховська Л.Я., Сіренко Р.Р. Львів : ВЦ ЛНУ імені І. Франка, 2007. 172 с.
11. Шевчук С. М. Туристично-рекреаційна система Полтавської області: сутність та функціонування. *Туристичне регіонаознавство : матеріали науково-практичного семінару*. Київ : НАУ. 2022. С. 11–14.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. UNWTO. Destination Management Organizations. URL: <https://www.unwto.org/>
2. Все про туризм – туристична бібліотека. URL: <http://www.infotour.in.ua/>
3. Туристична асоціація України. Режим доступу: <http://www.tau.org.ua/>
4. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
5. Головне управління статистики у Полтавській області. URL: <http://www.poltavastat.gov.ua>
6. Департамент культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://poda.gov.ua/structural-unit/departament-kultury-i-turyzmu>

Реквізити

затвердження

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Додаток до силабусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Денна форма здобуття освіти 242ТР_бд_2024				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Краєзнавство у сфері туризму.	—	1	10		1
Тема 2. Розвиток туристичного краєзнавства.	—	1			1
Тема 3. Джерела, ресурси та методи туристичного краєзнавства.	—	1			1
Тема 4. Туристична картографія як засіб краєзнавчої діяльності.	5	1			6
Тема 5. Туристичний потенціал регіонів України.	5	1			6
Тема 6. Туристичні ресурси Полтавської області.	10 (5+5)	1			11
Тема 7. Місто Полтава як туристично-краєзнавчий центр.	10 (5+5)	1			11
Тема 8. Екскурсія як форма організації туристичної діяльності.	10 (5+5)	1			11
Тема 9. Організація та проведення туристично-краєзнавчих подорожей.	10 (5+5)	1			11
Тема 10. Краєзнавча інформація і формування туристичного продукту.	10 (5+5)	1			21
Екзамен	—	—	—	20	20
Разом	60	10	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Бали	Критерії оцінювання
5	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні
4	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на достатньому рівні.
3	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
2	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	здобувач вищої освіти був відсутній на практичній роботі чи не надав результатів її виконання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, звіт не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0	виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі або здобувач вищої освіти не надав результатів виконання завдань самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
9-10	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
7-8	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-6	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
3-4	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)
1-2	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 15% потрібної інформації)
0	Здобувач освіти відсутній на контрольній роботі

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 2	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 3	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
		свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Всього (максимальна)		20